

Esprit sain dans un corps sain
W zdrowym ciele zdrowy duch

Karolina Wawrzonek

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka francuskiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcące i technikum

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Piotr Mazur, Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Esprit sain dans un corps sain. W zdrowym ciele zdrowy duch

2. Osoby prowadzące projekt

- Koordynator: nauczyciel języka francuskiego
- Osoby uczestniczące w projekcie, do wyboru:
  - psycholog,
  - pedagog szkolny,
  - dietetyk,
  - nauczyciel wychowania fizycznego lub nauczyciel jogi lub innych form relaksacyjnych.

3. Ramy czasowe

3.1. Początek projektu

Dowolny termin w pierwszym semestrze IV klasy.

3.2. Zakończenie projektu

Po około trzech tygodniach od rozpoczęcia.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

Spośród celów ogólnych kształcenia w liceum ogólnokształcącym i technikum wymienionych w podstawie programowej dla III etapu edukacyjnego poniższy projekt będzie realizował przede wszystkim:

- rozwijanie osobistych zainteresowań ucznia i integrowanie wiedzy przedmiotowej z różnych dyscyplin;
- rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej;
- rozwijanie u uczniów szacunku dla wiedzy;
- kształtowanie pasji poznawania świata;
- zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości.

Projekt ten pozwoli uczniom rozwinąć poniższe kompetencje ogólne:

- kompetencje językowe i komunikacyjne stanowiące kluczowe narzędzie poznawcze we wszystkich dyscyplinach;
- myślenie analityczne i syntetyczne;
- umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania;
- umiejętność współpracy w grupie i podejmowania działań indywidualnych.

4.2. Ogólne cele językowe

Przedmiotem przewodnim w scenariuszu jest język francuski nauczany jako język drugi od początku lub jako kontynuacja z drugiego etapu edukacyjnego na trzecim etapie edukacyjnym. Z tego powodu projekt będzie realizował również rozwijanie kompetencji językowych:

- poszerzenie znajomości środków językowych;
- rozumienie prostych wypowiedzi pisemnych i ustnych w języku francuskim;
- tworzenie prostych wypowiedzi ustnych w języku francuskim;
- przetwarzanie prostych wypowiedzi w języku francuskim ustnie i pisemnie i przekazywanie ich w języku francuskim lub języku polskim;
- stosowanie strategii komunikacyjnych, np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu.

4.3. Cele szczegółowe

Uczeń:

- Poznaje słownictwo w języku francuskim związane ze zdrowiem, zdrowym trybem życia i samopoczuciem, zdrowym odżywianiem, sportem i pozytywnymi skutkami uprawiania sportu, stylem życia, emocjami i uczuciami, edukacją i uczeniem się.
- Poznaje konstrukcje gramatyczne z trybem rozkazującym i trybem łączącym *subjonctif* oraz innymi formami wyrażającymi porady, zalecenia.
- Poznaje konstrukcje gramatyczne umożliwiające wyrażanie swoich opinii.
- Poznaje różne diety ich wpływ na samopoczucie.
- Poznaje różne formy relaksu, które sprzyjają długotrwałemu polepszeniu samopoczucia.
- Wyszukuje podstawowe informacje dotyczące zachowania formy i dobrej diety w języku francuskim.
- Znajduje i wybiera odpowiednie dla siebie formy dbania o dobre samopoczucie, szczególnie w czasie zwiększonej intensywności wysiłku umysłowego (czas przedmaturalny i maturalny).
- Poznaje powiązania pomiędzy różnymi dziedzinami wiedzy, uczy się łączyć informacje uzyskane podczas pracy na lekcjach i poza nimi.
- Płynnie korzysta z rozmaitych źródeł informacji.
- Dokładnie analizuje i wybiera informacje, którymi będzie chciał podzielić się z innymi.
- Planuje i organizuje pracę w grupach, rozdziela obowiązki, czuwa nad dotrzymaniem terminów realizacji projektu.
- Organizuje swoją pracę tak, aby zrealizować zadania, których się podjął.
- Współorganizuje pracę grupy, współdecyduje o podziale obowiązków.
- Współpracuje w grupie, uczy się zawierania kompromisów oraz współodpowiedzialności.
- Kształtuje umiejętności językowe poprzez dyskusje z rówieśnikami, uczy się eksponować własne zdanie.
- Stawia pytania i formułuje adekwatne odpowiedzi.
- Rozwija kreatywność oraz samodzielność.
- W przystępny sposób dzieli się swoją wiedzą z rówieśnikami i nauczycielami.

4.4. Cele szczegółowe dla uczniów – cele w języku ucznia

Dzięki projektowi interdyscyplinarnemu *Esprit sain dans un corps sain. W zdrowym ciele zdrowy duch*:

- Poznam elementy zdrowej diety, które wpływają pozytywnie na samopoczucie.
- Poznam ćwiczenia sportowe i relaksacyjne, które polepszają samopoczucie.

- Poznam sposoby na efektywne przygotowanie do egzaminów.
- Znajdę porady w języku francuskim dotyczące zdrowej diety i ćwiczeń wpływających na samopoczucie.
- Przygotuję we współpracy z kolegami i koleżankami poradnik z formie plakatu w języku francuskim na temat efektywnego przygotowywania się do egzaminów, także poprzez dbanie o dietę i utrzymanie formy sportowej.
- Nauczę się pracować w grupie, wspólnie decydować, dzielić obowiązki i wywiązywać się ze swoich obowiązków w wyznaczonym terminie.

5. Treści kształcenia

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu łączy nauczanie języka z wiedzą dotyczącą zdrowia psychicznego i fizycznego, zdrowego odżywiania oraz z bardzo istotną kwestią dla uczniów klas maturalnych: przygotowaniem do egzaminów maturalnych. Projekt ten będzie przeprowadzany na lekcjach języka francuskiego przy współpracy z zaproszonymi gośćmi, którymi mogą być: psycholog, pedagog, dietetyk, nauczyciel wychowania fizycznego, nauczyciel jogi bądź innych metod relaksacyjnych. Kwestia doboru gości może być przedyskutowana z uczniami, mogą oni zagłosować, z kim chcieliby się spotkać.

5.1. Język francuski

Treści kształcenia przedstawione w programie nauczania języka francuskiego na trzecim etapie edukacyjnym w klasach I-IV liceum ogólnokształcącego i technikum dla francuskiego jako drugiego języka obcego nauczanego od początku lub jako kontynuacja są bezpośrednio powiązane z celami określonymi w podstawie programowej i kategoriami tematycznymi tam opisanymi. W projekcie wzięto pod uwagę następujące kategorie tematyczne: człowiek, uczucia i emocje, osobisty system wartości, edukacja, uczenie się, żywienie, diety, sport, pozytywne skutki uprawiania sportu, zdrowie, tryb życia i samopoczucie.

Na pierwszym etapie projektu podczas lekcji języka francuskiego uczniowie poznają lub powtarzają słownictwo związane ze zdrowiem, sportem, z żywieniem i dietami oraz uczeniem się. Następnie poznają lub powtarzają struktury gramatyczne i wyrażenia, które pozwalają przedstawić opinie, opisać uczucia i emocje, ale także udzielić komuś rady albo nakazać coś. Podczas powtarzania poszczególnych elementów nauczyciel może komunikować się z uczniami w języku francuskim, ponieważ wszystkie przedstawione powyżej treści powinny być przez nich zrozumiałe. Polecenia do ćwiczeń, codzienna komunikacja na lekcjach języka francuskiego dotycząca bieżących zadań powinna od początku odbywać się w języku nauczonym.

Na kolejnym etapie uczniowie spotkają się z wybranymi specjalistami, którzy opowiedzą im, w jaki sposób mogą zmienić swoje nawyki żywieniowe, ustalić czas i sposób pracy, relaksować się i dbać o dobre samopoczucie, żeby efektywnie przygotować się do egzaminów maturalnych.

Następnie uczniowie wyszukują informacje w źródłach francuskich i tworzą w języku francuskim w formie plakatu zestaw najbardziej interesujących ich porad dotyczących efektywnego przygotowania się do egzaminów.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły

Projekt interdyscyplinarny przeznaczony jest dla uczniów liceum ogólnokształcącego i technikum.

6.2. Wiek uczniów

Projekt skierowany jest do uczniów w wieku: 18-19 lat.

6.3. Klasa

Zaleca się przeprowadzić projekt w IV klasie liceum ogólnokształcącego lub technikum.

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

Przeprowadzenie projektu interdyscyplinarnego, który dotyczy kwestii psychologicznych i dydaktycznych, w tym sposobów uczenia się, to dobry moment, żeby na forum klasy porozmawiać o różnicach pomiędzy uczniami, ich specyficznych umiejętnościach bądź potrzebach. Dla wielu z nich będzie to pierwszy raz, kiedy dowiedzą się o tym, że rówieśnicy mogą mieć indywidualne potrzeby i cechy, które należy respektować i wspierać.

Jednocześnie projekt interdyscyplinarny pozwoli uczniom ze specjalnymi potrzebami (SPE) na inne niż tradycyjne, szkolne formy pracy. Rozmowy z psychologiem, pedagogiem szkolnym lub dietetykiem są mniej formalne niż klasyczne lekcje, dlatego uczniowie mogą poczuć się bezpieczniej i bardziej komfortowo na takich lekcjach, nawet dzięki zmianie zazwyczaj zajmowanego miejsca, a także dzięki możliwości zadawania nieformalnych, nie poddawanych ocenie pytań. Niektórzy uczniowie mogą po raz pierwszy dostać szansę na rozmowę ze specjalistami, co pomoże im zorientować się, że mają wokół siebie osoby, do których mogą zwrócić się w razie trudnej sytuacji.

Przygotowując plakat, uczniowie dyslektyczni mogą skupić się na treściach obrazkowych, mogą być bardziej aktywni w końcowej prezentacji ustnej. Uczniowie z deficytem uwagi mogą dostać kilka różnorodnych zadań, żeby nie musieli długo skupiać się na jednolitym elemencie.

Dzięki wsparciu kolegów osoby niedowidzące czy niedosłyszące będą pracowały bez dodatkowego skrępowania.

6.5. Inne cechy odbiorców

Pomimo że uczniowie szkół licealnych i techników mają już za sobą doświadczenia egzaminacyjne kończące szkołę podstawową czy gimnazjalną, ich umiejętności dotyczące przygotowywania się do egzaminów są dość nikłe. Bardzo istotne jest, aby wszyscy z nich dostali szansę na świadome, zgodne z ich potrzebami przygotowanie się do matury. Czas pracy nad takim projektem pozwoli im zyskać świadomość swoich umiejętności i niedostatków, które łatwiej będzie doskonalić lub eliminować, ponieważ zostaną zauważone i skonkretyzowane. Dlatego zarówno uczniom uzdolnionym, jak i uczniom z dysfunkcjami informacje uzyskane podczas działań projektowych przyniosą ogromne korzyści. Należy oczywiście pamiętać, aby uczniowie, którzy tego potrzebują, mieli wydłużony czas pracy a materiał do przygotowania podzielony był na małe partie. Głównymi źródłami informacji w projekcie będą

spotkania ze specjalistami oraz środki multimedialne, co powinno ułatwić wszystkim uczniom skupienie na omawianych materiałach.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Podczas przygotowań do projektu uczniowie dzielą się na grupy projektowe. Praca w grupach sprzyja aktywizacji wszystkich uczniów, pozwala im wykazać się umiejętnościami, które często nie są przez nich prezentowane podczas tradycyjnych lekcji. Uczniowie dostają szansę na pracę z narzędziami informatycznymi, które w dzisiejszych czasach znacznie ułatwiają im komunikację. Uczniowie nieobecni mogą śledzić na bieżąco poczynania swoich kolegów i koleżanek, ponieważ wszystkie wyszukane materiały mogą natychmiast zostać zapisane w skatalogowanych plikach i przesłane do wszystkich współuczestników.

7.2. Metody pracy

Zgodnie z zaleceniami programu nauczania i podejścia zadaniowego, które ma na celu aktywizowanie uczniów, główną metodą pracy będzie metoda projektu. Uczniowie pracują w małych grupach, co sprzyja ich aktywizacji, wpływa na rozwój kompetencji społecznych oraz kluczowych, kształtuje umiejętność współpracy i komunikacji oraz poczucie odpowiedzialności. Metoda ta ma pomóc wzbudzić ciekawość i chęć zdobywania informacji przez uczniów. Uczniowie będą zobowiązani na finałowym etapie projektu do prezentacji swoich dokonań, co udoskonalą u uczniów umiejętności wyrażania własnego zdania i przekonywania do swoich wyborów.

Niezbędne na lekcjach będzie również podejście komunikacyjne, które nauczyciel wykorzysta w każdym momencie trwania projektu w różnych sytuacjach: na lekcjach pomiędzy uczniami, w relacji uczeń-nauczyciel, a przede wszystkim podczas wykonywania poszczególnych ćwiczeń językowych na etapie powtórzeń i utrwalania nowego materiału.

Na początkowym etapie, podczas którego uczniowie spotkają się z wybranymi specjalistami, a następnie będą wybierać i segregować treści do swoich prezentacji, warto skorzystać z metody dyskusji i analizy.

Do wprowadzenia nowych struktur gramatycznych lub utrwalenia struktur, które uczniowie poznali już wcześniej niezbędna będzie również metoda kognitywna, która pozwala uczniom na gromadzenie reguł językowych służących do tworzenia wypowiedzi. W przypadku treści, z którymi uczniowie spotkali się już wcześniej można zachęcić ich do pracy metodą odwróconej lekcji. Pracując taką metodą, uczniowie dostają przygotowane wcześniej przez nauczyciela materiały, które mają pomóc im w usystematyzowaniu ich wiedzy, sami je opracowują i wyciągają ważne ich zdaniem wnioski, które następnie prezentują na lekcji.

W przypadku tego projektu uczniowie mają przede wszystkim poznać czasowniki w trybie łączącym *subjonctif*, wyrażenia nakazu tj. *il faut que, il ne faut pas que, vous devez, tu dois, il est obligatoire de/que, il est nécessaire de/que, il est interdit de/que; itp., konstrukcje pozwalające na wyrażanie swoich emocji: je trouve que, je crois que, à mon avis, d'après moi itp.*

W przypadku nauczania zdalnego przydadzą się umiejętności uczniów i nauczycieli z zakresu e-learningu, korzystania z platform edukacyjnych, komunikatorów i innych narzędzi cyfrowych.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Projekt zostaje przedstawiony uczniom w pierwszym semestrze ostatniego roku szkolnego, kiedy uczniowie zaczynają przygotowywać się do egzaminów maturalnych. Uczniowie muszą mieć wystarczająco dużo czasu na zebranie i omówienie informacji, przygotowanie plakatu oraz przedstawienie go swoim kolegom i koleżankom z klasy.

8.2. Spisanie regulaminu

Podczas pierwszych zajęć dotyczących projektu powinna nastąpić prezentacja regulaminu projektu (treść regulaminu w pkt. 9.). Wszyscy uczniowie wspólnie z nauczycielem powinni go podpisać i wywiesić w sali, ewentualnie w przypadku pracy zdalnej zamieścić go na platformie, która będzie służyła wszystkim uczestnikom projektu do komunikacji. Niezależnie od formy pracy (w sali czy zdalnej), platforma może bardzo ułatwić wymianę informacji pomiędzy uczniami, ale również pozwolić śledzić nauczycielowi postępy pracy u poszczególnych współpracowników.

8.3. Wybór tematu

Po wprowadzeniu i omówieniu lub powtórzeniu na lekcji języka francuskiego tematyki: zdrowia, diet, zdrowego odżywiania, uprawiania sportu i zdrowego trybu życia, nauczyciel przedstawia uczniom dowolny dokument źródłowy omawiający kwestię przygotowania uczniów do egzaminów. Może on skorzystać z dokumentów wyszczególnionych w netografii.

8.4. Podział na grupy

Pierwsze zajęcia to również czas podziału na grupy projektowe. Należy zdecydować wspólnie z uczniami, czy grupy będą dwuosobowe, czy większe i przystąpić do losowania grup. Można skorzystać z metod losowania wykorzystujących umiejętności językowe uczniów, np. przygotować na losach słownictwo z różnych dziedzin (kolory, zwierzęta, jedzenie itp.). Uczniowie, którzy wylosują słownictwo z tej samej dziedziny, stworzą jedną grupę. Należy jednak uważnie przyjrzeć się składom grup i – jeśli nauczyciel uzna to za konieczne – dokonać korekty, aby uczniowie wspólnie uzupełniali się według umiejętności i uzdolnień.

8.5. Sformułowanie ogólnych oraz szczegółowych celów projektu

Bardzo ważnym elementem początkowym projektu jest zdefiniowanie jego celów. Nauczyciel języka francuskiego powinien jasno określić, jaki ma być efekt pracy uczniów, co powinno się znaleźć w informacjach przedstawionych na plakatach. Może przedstawić ogólny, jednolity schemat dla wszystkich grup. Może również zaproponować uczniom, aby to oni określili, jakie informacje chcieliby zawrzeć w swoich prezentacjach. Warto, aby były one spójne dla wszystkich grup, co ułatwi późniejsze ocenianie projektu.

8.6. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Nauczyciel i uczniowie przygotowują jasny harmonogram prac na poszczególnych zajęciach. Uczniowie pracują przede wszystkim w szkole podczas lekcji, ale mogą też poświęcić przygotowaniom dodatkowy czas po lekcjach.

Podział zadań powinien zostać rozpisany w każdej grupie osobno, jednak i ten dokument powinien pojawić się w przestrzeni wspólnej, np. na platformie edukacyjnej, aby każdy miał do niej wgląd w dowolnym momencie.

8.7. Dobór literatury i poszukiwanie źródeł wiedzy

Podczas przygotowania gramatycznego nauczyciel powinien wspomóc się podręcznikiem, z którego korzysta na co dzień, a także publikacjami (skierowanymi do uczniów szkół ponadpodstawowych), które proponują ćwiczenia gramatyczne z zakresu trybu rozkazującego, form wyrażających nakaz.

8.8. Realizacja projektu

Projekt można rozpocząć tradycyjnymi lekcjami na podstawie materiałów podręcznikowych dotyczących trybu łączącego *subjonctif*, sposobów na przedstawianie porad oraz nakazów, wyrażania swoich opinii.

W ramach powtórki trybu łączącego uczniowie mogą przygotować po francusku reguły, jakie będą obowiązywały ich na lekcjach podczas pracy nad projektem. Mogą to być zdania typu: *Il faut que nous aidions nos collègues pendant notre travail; il faut qu'on s'écoute et qu'on réponde à nos questions; il est nécessaire qu'on pose des questions au prof si les informations nous manquent, il est obligatoire qu'on prenne tout notre temps pour préparer une bonne présentation.*

Przez pierwsze trzy lata nauki języka francuskiego jako drugiego w szkole ponadpodstawowej uczniowie zdążyli poznać słownictwo dotyczące zdrowia, zdrowego trybu życia, uprawiania sportu czy odżywiania się. Zanim podejmą się oni pierwszych działań projektowych, warto wrócić do omawianych wcześniej tematów i powtórzyć z uczniami słownictwo, które będzie przydatne podczas pracy nad projektem. Można skorzystać z gotowych ćwiczeń dostępnych w podręcznikach do nauki słownictwa lub w internecie (kilka propozycji poniżej), ale można również poprosić uczniów o przygotowanie w grupach ankiet dotyczących poszczególnych tematów (np. jedna grupa przygotowuje krótką ankietę dotyczącą preferencji żywieniowych uczniów, kolejna na temat rodzajów uprawianych dyscyplin, inna na temat trybu życia, codziennych czynności). Ankiety powinny zostać przygotowane w całości w języku francuskim. Komunikacja pomiędzy uczniami w trakcie przygotowywania powinna także odbywać się w tym języku, ponieważ w klasie IV nie powinno już to stanowić problemu. Gotowe ankiety uczniowie udostępniają na klasowej platformie, a reszta kolegów i koleżanek udziela odpowiedzi na pytania w określonym czasie. Po upływie czasu, uczniowie wracają do grup, w których przygotowywali ankiety i podsumowują je, prezentując na koniec ustnie ich wyniki również w języku francuskim, np.: *Połowa uczniów naszej klasy jest wegetarianami; większość uczniów naszej klasy nieregularnie spożywa posiłki; dwie trzecie uczniów naszej klasy chodzi spać bardzo późno, po północy itp.*

W celu wprowadzenia uczniów w temat świadomego przygotowania do egzaminów, pracy nad dobrym samopoczuciem, zdrowiem i systematycznością należy przedstawić

im kilka dokumentów zaproponowanych powyżej tematów. Po wspólnej lekturze zainicjować dyskusję na temat własnych obserwacji uczniów, ich potrzeb i oczekiwań, w których użyją zwrotów typu: *je trouve que, je crois que, selon moi, à mon avis, d'après moi, il faut que, il est nécessaire que* itp. Nauczyciel powinien przygotować wcześniej listę takich wyrażen, wyświetlić ją na tablicy, udostępnić uczniom w dokumencie online, aby mieli do niego bieżący dostęp. Żeby zmotywować uczniów do korzystania z nowych wyrażen, można – na wzór gry w bingo – poprosić, aby każdy z nich po wypowiedzeniu danego wyrażenia zaznaczał je na swojej liście. W podsumowaniu ćwiczenia każdy uczeń powie, ile wyrażen udało mu się wykorzystać. Na koniec dyskusji uczniowie powinni spisać, jakich informacji dotyczących skutecznego przygotowania do egzaminów brakuje im najbardziej. Mogą to być porady na temat: zdrowego żywienia, sposobu pracy, sposobu relaksowania się itp. Każdy uczeń powinien przedstawić swoje indywidualne potrzeby. Następnie uczniowie wspólnie z nauczycielem zdecydują o wyborze specjalisty, z którym chcieliby się spotkać, aby udoskonalić swoje kompetencje.

Nauczyciel może zorganizować jedno spotkanie lub kilka spotkań z różnymi specjalistami, którzy przedstawia uczniom sposoby zdrowego odżywiania się ułatwiające uczenie się, ćwiczenia sportowe wpływające na koncentrację, metody relaksacyjne oraz techniki pracy i nauki.

Psycholog lub pedagog poproszeni o przygotowanie spotkania mogą przedstawić uczniom listę sugerowanych tematów do dyskusji, a uczniowie przeprowadzą w klasie głosowanie, w wyniku którego wybiorą tematy. Na pewno najważniejszą kwestią do poruszenia będą sposoby radzenia sobie ze stresem, kwestie systematycznej pracy i form przygotowania do egzaminów. Pedagog może zaproponować uczniom, aby spróbowali uczyć się w grupach, rozdzielając materiał powtórkowy do przygotowania, co na pewno wzmocni integrację grupy. Ważnym elementem do omówienia będzie też kwestia higieny dnia codziennego, odpowiedniej długości snu, czasu spędzonego na zewnątrz na spacerach lub aktywności sportowej. Szczegółowego omówienia mogą wymagać też same arkusze maturalne z poszczególnych przedmiotów. Pedagog powinien się upewnić, że uczniowie znają ich konstrukcję i pokazać im, jak powinni pracować nad poszczególnymi ćwiczeniami, jak rozkładać siły, jak i kiedy wracać do zadań, których nie są pewni lub nie znają odpowiedzi. Dobra znajomość takich kwestii pozwoli uczniom podczas egzaminu zminimalizować stres. Jeśli uczniowie będą podchodzili do egzaminów ustnych, należy przygotować ich również do tego wydarzenia. Na początek wyjaśnić krok po kroku, jak taki egzamin przebiega i kto w nim uczestniczy. Można pokazać uczniom podstawowe formy prezentacji: jak mówić, żeby wypowiedzi były zrozumiałe; jak uspokoić oddech; w jaki sposób gestykulować. Posiadając choćby minimalną wiedzę w tym zakresie, każdy uczeń podejdzie do egzaminu spokojniejszy i pewniejszy siebie.

Przed spotkaniem z dietetykiem, również w ramach powtórzenia słownictwa, uczniowie mogą przygotować swoje tradycyjne, codzienne menu w języku francuskim, przedstawić je ustnie na lekcji i porównać z menu kolegów i koleżanek. Uczniowie mogą przygotować wypowiedzi typu: *Les élèves de notre classe mangent trop de chips. D'habitude, ils ne prennent pas leur petit-déjeuner, nous ne buvons pas assez d'eau, nous devons manger plus de légumes* itp. Już podczas spotkania dietetyk wraz z uczniami omawia poszczególne elementy diety maturzystów i wspólnie zdecydują, które elementy ich diety są korzystne i pomagają im przy wytężonym wysiłku umysłowym,

a co powinni w niej zmienić. Należy pamiętać, aby rady przedstawione przez dietetyka były adekwatne o możliwości finansowych i czasowych uczniów, aby produkty niezbędne w diecie nie były drogie i trudno dostępne. Można również zachęcić uczniów do zorganizowania małego ogródka w domu na parapecie lub na balkonie, gdzie uczniowie mogą wyhodować pietruszkę, szczypiorek, czy rzeżuchę, które mogą być dodatkowym źródłem witamin. Można zaprezentować im przepis na domowy syrop z cebuli do samodzielnego wykonania, a który wzmocni ich odporność albo pomoże w przypadku przeziębienia.

Na podobnej zasadzie może zostać przeprowadzone spotkanie z nauczycielem wychowania fizycznego, trenerem jogi lub innych metod relaksacyjnych. Ciekawym elementem będzie oczywiście uprzednie poproszenie uczniów o przyniesienie strojów sportowych i przeprowadzenie przykładowych ćwiczeń relaksacyjnych podczas spotkania. Jeśli pomysł ćwiczeń przypadnie uczniom do gustu, można im zaproponować cykliczne spotkania, podczas których będą mogli wspólnie ćwiczyć (ćwiczenia mogą poprowadzić wolontariusze wybrani spośród uczniów).

Wszystkie powyżej wymienione spotkania będą odbywały się w języku polskim, ale uczniowie mogą na koniec każdego z nich, w swoich grupach projektowych zrobić wspólne notatki w języku francuskim, które wykorzystają później w swoich prezentacjach. Każdy z prowadzących spotkania specjalistów powinien uwzględnić kilka minut na taką pracę w grupach w harmonogramie swojego spotkania z uczniami. Należy się spodziewać sporej ilości informacji, mają one bowiem na celu przygotować uczniów w jak najlepszy sposób do wzięcia udziału w egzaminie maturalnym. Uczniowie muszą pamiętać jednak, że nie wszystkie wiadomości przedstawione na poszczególnych spotkaniach muszą zostać zawarte na ich plakatach, a mają się tam pojawić jedynie hasła, które będą w klarowny sposób przypominały i podsumowywały zebraną wiedzę.

W następnym kroku uczniowie zbierają się w swoich grupach projektowych na kolejnych lekcjach języka francuskiego i planują prace nad plakatem, jego formą i zawartością. Należy uczulić ich, że ważne są treści, które zostaną przedstawione na plakacie, ale również poprawność językowa i estetyka samego dokumentu.

Uczniowie mogą korzystać z różnorodnych dokumentów dostępnych w internecie, które zostały wymienione powyżej, ale należy również zachęcić do pracy metodą Webquest, czyli samodzielnego wyszukiwania i selekcjonowania informacji.

Należy zachęcać uczniów, aby podczas pracy nad projektami próbowali komunikować się ze sobą w języku francuskim. Nauczyciel może przechadzać się w trakcie prac grupowych po klasie, przysłuchiwać rozmowom i przyznawać dodatkowe punkty za wypowiedzi w języku nauczonym. Jeśli ktoś zbierze odpowiednią liczbę takich punktów, może dostać dodatkową ocenę pozytywną.

Kiedy wszystkie grupy zakończą pracę nad plakatami, powinny one zostać wyeksponowane w klasie, aby wszyscy uczniowie mogli mieć do nich dostęp. Każda grupa powinna zaprezentować swój plakat, omówić jego zawartość i wytłumaczyć, dlaczego postanowiła skupić się na konkretnych wiadomościach.

Jeśli szkoła jest aktywna online, warto również zamieścić zdjęcia plakatów na stronie internetowej szkoły, aby trafiły one do większej liczby odbiorców.

8.9. Ewaluacja

Po zakończeniu projektu, nauczyciel może poprosić uczniów o przygotowanie wypowiedzi ustnej złożonej z kilku zdań, która podsumowałaby pracę nad projektem. Aby ułatwić uczniom wykonanie tego zadania, nauczyciel może dać uczniom początki zdań do uzupełnienia.

Przykładowe zdania:

- Podczas pracy w projekcie dowiedziałem się/dowiedziałam się, że ...
- Informacje, które uzyskałem/uzyskałam pozwolą mi lepiej ...
- Najbardziej przydatne okazały się ...
- Świetnie pracowało mi się z ... ponieważ ...
- Dzięki pracy przy projekcie odkryłem/odkryłam, że ... umie/zna się na/interesuje się ...
- W przyszłości chciałbym/chciałabym przygotowywać projekt dotyczący ...
- Jeśli chodzi o moje umiejętności związane z językiem francuskim, to dzięki projektowi dużo lepiej umiem/radzę sobie z ...
- Projekt pomógł mi ...
- Podczas pracy okazało się, że jestem dobry/dobra w ...
- Muszę jeszcze popracować nad ...

Oczywiście, jeśli nauczyciel uzna, że klasa poradzi sobie z ewaluacją w języku francuskim, może zaproponować uczniom powyższe zdania w wersji francuskiej:

- En participant à ce projet, j'ai appris que ...
- Les informations que j'ai obtenues m'aideront à mieux ...
- J'ai surtout apprécié ...
- J'ai beaucoup aimé travailler avec ... parce que ...
- Grâce à notre collaboration j'ai découvert que ... s'intéresse à ...
- Dans l'avenir, je voudrais participer à un projet concernant ...
- En ce qui concerne mes compétences en français, grâce à ce projet j'ai appris ...
- Le projet m'a aidé à ...
- Pendant le travail, j'ai découvert que je suis fort/e en ...
- Je dois encore faire quelques efforts en ce qui concerne ...

Jeśli uczniowie nie lubią wypowiadać się na głos, można poprosić ich o uzupełnienie ankiet w formie pisemnej, a następnie nauczyciel może podsumować zebrane informacje i przekazać je uczniom na kolejnej lekcji.

9. Regulamin projektu

Regulamin nauczyciel przedstawia uczniom na lekcji inicjującej projekt.

Regulamin projektu: *Esprit sain dans un corps sain. W zdrowym ciele zdrowy duch:*

- Les objectifs du projet:
- je trouve et rédige des conseils sur un régime alimentaire qui contribueront à mon bien-être;
- je trouve et rédige des conseils sur les exercices sportifs qui contribueront à mon bien-être;
- je trouve et rédige des conseils pour étudier de manière efficace;

- je présente mes opinions sur les conseils qui me semblent indispensables dans la matière des préparations aux examens;
- j'utilise le subjonctif pour présenter mes opinions, mes souhaits et les obligations.

Cele projektu:

- poznam elementy zdrowej diety, które wpływają pozytywnie na samopoczucie;
- poznam ćwiczenia sportowe i relaksacyjne, które polepszają samopoczucie;
- poznam sposoby na efektywne przygotowanie do egzaminów;
- znajdę porady w języku francuskim dotyczące zdrowej diety i ćwiczeń wpływających na samopoczucie;
- przygotuję we współpracy z kolegami i koleżankami poradnik z formie plakatu w języku francuskim, jak i w jakich warunkach efektywnie przygotowują się do egzaminów, dbając o dietę, utrzymując formę sportową;
- nauczę się pracować w grupie, wspólnie decydować, dzielić obowiązki i wywiązywać się ze swoich obowiązków w wyznaczonym terminie.

Les tâches à exécuter:

- je prépare une présentation sous forme d'affiche, sur laquelle je donne des astuces pour une préparation correcte et efficace aux examens de mon baccalauréat;
- je travaille en équipe, je partage les tâches, je décide des délais et je les respecte, je coopère avec mes coéquipiers.

Zadania do wykonania:

- przygotuję prezentację w formie plakatu, w której przedstawię pomysły na wydajne przygotowanie się do egzaminów maturalnych;
- będziemy pracować w grupie, umiejętnie podzielimy obowiązki, będziemy przestrzegać terminów i zgodnie współpracować.

Le contenu éducatif:

- français: informations culturelles: le bien-être, un régime alimentaire sain, informations langagières: le vocabulaire de la santé, du sport, de l'alimentation, les expressions qui permettent d'exprimer son opinion, l'obligation et la nécessité, l'impératif, le subjonctif;
- psychologie et pédagogie: le régime alimentaire, les exercices sportifs et les techniques de relaxation qui contribuent au bien-être des élèves qui se préparent à leur examen de baccalauréat.

Zawartość edukacyjna:

- język francuski: informacje kulturowe – dobre samopoczucie, zdrowa dieta; informacje językowe – słownictwo dotyczące zdrowia, sportu i odżywiania się, wyrażenia pozwalające na przedstawienie swojej opinii, obowiązku i potrzeby, tryb rozkazujący i łączący;
- psychologia i pedagogika: dieta, ćwiczenia sportowe i techniki relaksacyjne ułatwiające dobre samopoczucie uczniów przygotowujących się do egzaminów maturalnych.

La durée: de ..... à .....

Czas trwania: od..... do .....

Les participants: les élèves de la classe: .....

Uczestnicy: uczniowie klasy: .....

Le chef du projet: M/Mme.....

Kierujący projektem: .....

Lieu, date: .....

Miejsce, data: .....

Powyższy regulamin powinien zostać również opublikowany na platformie służącej projektowi lub powieszony w klasie, w której uczniowie będą pracować nad projektem.

10. Ocenianie

Poniżej zamieszczona tabela ułatwi ocenę plakatu.

Elementy prezentacji	Liczba punktów	Uzyskana liczba punktów	Uwagi	Elementy prezentacji
1.	ZAWARTOŚĆ MERYTORYCZNA Informacje dotyczące zdrowego odżywiania, ćwiczeń sportowych, technik relaksacyjnych oraz metod pracy i nauki.	0-5		
2.	ZAWARTOŚĆ JĘZYKOWA PREZENTACJI Poprawność użytych struktur gramatycznych, słownictwo z dziedziny zdrowia, sportu, nauki, wyrażenia przedstawiające zalecenia, porady, obowiązki różnorodność struktur i słownictwa.	0-5		
3.	PREZENTACJA USTNA Poprawność językowa, wymowa, ciekawe informacje, utrzymanie uwagi publiczności, odpowiedzi na zadane przez nauczyciela i uczniów pytania.	0-5		
4.	ESTETYKA/STARANNOŚĆ kolory, ilustracje, czcionka, rozmieszczenie informacji, czytelność, czystość.	0-5		
Suma punktów				

Ocena:

19-20 pkt – 6

16-18 pkt – 5

15-0 pkt – 4

Oceniając pracę ucznia ze SPE należy pamiętać o zaproponowaniu mu indywidualnej oceny opisowej, w której nauczyciel skupi się na elementach możliwych do ocenienia. Ocena opisowa będzie skupiała się przede wszystkim na podkreśleniu dobrze wykonanych elementów, zwróci uwagę na najdrobniejsze nawet postępy ucznia, co może wywołać chęć do dalszego rozwoju i samodzielności. Wspominając o elementach, które uczeń powinien dopracować, nauczyciel powinien zasugerować zadania umożliwiające uczniowi dokonanie postępów.

11. Bibliografia

Bonenfant J., 2015, *Focus: Grammaire du français*, Paris: Hachette FLE.

Fafa C., 2018, *Grammaire essentielle du français A1*, Paris: Didier.

Grégoire M., 2018, *Grammaire progressive du français débutant*, Paris: CLE International.

Sergolis E., 2019, *Pratique grammaire A1-A2*, Paris: CLE International.

12. Netografia

25 questions pour communiquer: la santé (ćwiczenia na słownictwo dotyczące zdrowia), podcastfrancaisfacile.com (dostęp 16.09.2022).

Activités FLE: alimentation - cuisine (ćwiczenia na słownictwo dotyczące odżywiania się), leszexpertsfle.com (dostęp 17.09.2022).

Bac, Brevet, Concours, Examen: 8 astuces (filmik w języku francuskim, w którym omówiono sposoby właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), YouTube (dostęp 15.09.2022).

Bac, Brevet, Concours, Partiels: 5 astuces pour reussir ses examens (filmik w języku francuskim, w którym omówiono sposoby właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), YouTube (dostęp 15.09.2022).

Comment bien se préparer aux examens scolaires? (artykuł w języku francuskim, w którym przedstawiono sposoby właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), interservices.fr (dostęp 19.09.2022).

Comment Étudier Plus Efficacement (filmik w języku francuskim, w którym przedstawiono sposoby właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), YouTube (dostęp 15.09.2022).

Comment se préparer aux examens? (artykuł w języku francuskim dotyczący sposobów właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), houzz.fr (dostęp 18.09.2022).

Comment se préparer aux examens et mieux étudier? (filmik w języku francuskim na temat sposobów właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), YouTube (dostęp 15.09.2022).

Enseigner le français avec TV5MONDE: Découvrez la chanson « Le coach » de Soprano avec des adolescents en classe de FLE (piosenka dotycząca sportu z dodatkowymi ćwiczeniami językowymi), enseigner.tv5monde.com (dostęp 18.09.2022).

Exercice de compréhension orale en français: la santé (ćwiczenia na słownictwo dotyczące zdrowia), naturellementfrançais.com (dostęp 18.09.2022).

Habitudes alimentaires - Cours et exercices de vocabulaire français (ćwiczenia na słownictwo dotyczące odżywiania się), lepointdufle.net (dostęp 18.09.2022).

Ma Santé Store: 10 conseils rapides pour bien se préparer à un examen (artykuł w języku francuskim na temat sposobów właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), masante.store (dostęp 17.09.2022).

Le Baobab Bleu: Bien être et santé (ćwiczenia na słownictwo dotyczące zdrowia), lebaobabbleu.com (dostęp 18.09.2022).

Révisions d'examen: comment bien s'organiser? (artykuł w języku francuskim na temat sposobów właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), reussirmavie.net (dostęp 18.09.2022).

Santé Magazine: Préparation aux examens: astuce de révision et de gestion du stress (artykuł w języku francuskim o sposobach właściwego przygotowania się do egzaminów szkolnych, maturalnych), santemagazine.fr (dostęp 18.09.2022).

Un petit foot? - Parlons français, c'est facile! (piosenka dotycząca sportu z dodatkowymi ćwiczeniami językowymi), tv5monde.com (dostęp 18.09.2022).

Karolina Wawrzonek – wykładowczyni w Instytucie Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, autorka rozprawy doktorskiej dotyczącej poradników nauczyciela towarzyszących podręcznikom do nauki języka francuskiego. Od 22 lat lektorka języka francuskiego, egzaminatorka DELF (fr. *Diplôme d'études en langue française*), egzaminatorka Olimpiady Języka Francuskiego, współpracująca przy jej organizacji. Współtworzy różnorodne materiały do nauczania języka francuskiego, materiały egzaminacyjne, a także prowadzi staże przyszłych nauczycieli języka francuskiego.